

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

KLASA: 011-02/23-03/9
URBROJ: 513-02-1210-23-1
Zagreb, 3. travnja 2023. godine

UPUTA br. 9/23

Na temelju članka 11. Zakona o carinskoj službi ("Narodne novine" br. 68/13, 30/14, 115/16, 39/19 i 98/19) ravnatelj Carinske uprave donosi

UPUTU ZA PRIMJENU POSTUPAKA 42 I 63

Ovom Uputom opisuje se provedba postupka puštanja u slobodan promet u slučajevima kada se zahtijeva puštanje robe u slobodni promet bez obračuna poreza na dodanu vrijednost jer je roba namijenjena osobi u drugoj državi članici EU.

1. OPĆE ODREDBE

Pravno podlogu za primjenu postupaka 42 i 63 čine sljedeći propisi:

- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., u daljnjem tekstu: Carinski zakonik Unije – CZU) i sve njene izmjene i dopune;
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije, (SL L 343, 29.12. 2015., u daljnjem tekstu: DUCZU) i sve njene izmjene i dopune;
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije, (SL L 343, 29.12. 2015., u daljnjem tekstu: PUCZU) i sve njene izmjene i dopune;
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“, br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22 i 113/22; u daljnjem tekstu: Zakon), (članak 41. stavak 1. točka a) i d), članak 44. stavak 1. točka 26. i članak 44. stavak 2.);
- Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“, br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20, 1/21, 73/21, 41/22 i 133/22; u daljnjem tekstu: Pravilnik), (članak 107.a).

Osnovni pojmovi koji se koriste u ovoj Uputi imaju sljedeće značenje:

- **Postupak 42** – postupak puštanja u slobodni promet uz oslobođenje od plaćanje PDV jer je roba namijenjena drugoj državi članici,
- **Postupak 63** – ponovni uvoz uz istodobno puštanje robe u slobodni promet uz oslobođenje od plaćanja PDV-a jer je roba namijenjena drugoj državi članici,

- **HRAIS2** – automatizirani sustav uvoznog carinjenja robe koji se primjenjuje do 1.1.2023. godine.

2. UVJETI PRIMJENE POSTUPAKA

U skladu s odredbama članka 44. st. 1. t. 26. Zakona, PDV-a je oslobođen uvoz dobara otpremljenih ili prevezenih iz trećeg područja ili iz treće zemlje na područje Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH), ako je ta dobra uvoznik ili osoba koja je određena kao porezni dužnik pri uvozu neposredno nakon uvoza isporučio unutar Europske unije uz primjenu oslobođenja od PDV-a iz članka 41. st. 1. Zakona.

Uvjeti za primjenu postupaka 42 i 63 propisani su odredbama članka 44. st. 2. Zakona, te odredbama članka 107.a Pravilnika. Oslobođenje od plaćanja PDV-a u postupcima 42 i 63 primjenjuje se samo u slučajevima kada nakon uvoza dobara slijedi isporuka dobara koja je oslobođena od plaćanja PDV-a sukladno članku 41. st. 1. točkama a) i d) Zakona, samo ako uvoznik u trenutku uvoza Carinskoj upravi pruži sljedeće podatke:

- a) svoj PDV identifikacijski broj izdan u RH ili PDV identifikacijski broj svoga poreznog zastupnika, koji jamči za plaćanje PDV-a, izdan u RH,
- b) PDV identifikacijski broj stjecatelja, izdan u drugoj državi članici EU, kojemu se isporučuju dobra prema članku 44. stavku 1. točki a) Zakona ili vlastiti PDV identifikacijski broj izdan u državi u kojoj završava prijevoz ili otprema dobara, ako se dobra prema članku 41. stavku 1. točki d) Zakona premještaju. Kada se radi o trostranom poslu, u skladu s odredbama članka 107.a stavka 9. Pravilnika o PDV-u, potrebno je i navesti PDV identifikacijski broj (krajnjeg) stjecatelja, zajedno s PDV identifikacijskim brojevima ostalih sudionika u postupku,
- c) dokaz iz kojeg je vidljivo da su uvezena dobra namijenjena za prijevoz ili otpremu iz RH u neku drugu državu članicu.

3. OSOBE KOJE MOGU ZAHTIJEVATI PRIMJENU POSTUPKA

Primjenu postupaka 42 ili 63 u RH može zahtijevati:

- **porezni obveznik iz druge države članice EU** koji se u RH pojavljuje kao uvoznik robe u postupku uvoznoga carinjenja robe,
- **porezni obveznik iz RH** koja u trenutku uvoznoga carinjenja posjeduje dokaz o daljnjoj prodaji te robe poreznom obvezniku - osobi u drugoj državi članici EU,
- **porezni obveznik iz treće države** (nečlanice EU) kada se u RH pojavljuje kao uvoznik robe.

Porezni obveznik iz druge države članice EU koji u RH obavlja isključivo carinjenje robe mora biti registriran za potrebe PDV-a u RH izravno (dodijeljen mu je PDV identifikacijski broj) ili mora imenovati poreznog zastupnika. **Imenovani porezni zastupnik** mora biti registriran kao obveznik PDV-a te mora imati sjedište odnosno prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu. Porezni zastupnik mora biti opunomoćen za zaprimanje pismena, podnošenje prijave PDV-a i obavljanja svih poslova u vezi s utvrđivanjem i plaćanjem PDV-a poreznog obveznika, te posjedovati punomoć ili ugovor o poreznom zastupanju.

Porezni obveznik iz treće države mora **imenovati poreznog zastupnika u RH, pri čemu može ali i ne mora imati** PDV identifikacijski broj u RH. U slučaju kada porezni obveznik iz treće države ne ishodi hrvatski PDV identifikacijski broj, isti mora imati poreznog zastupnika u RH koji je obvezan popuniti i podnijeti Prijavu isporuka dobara u druge države članice EU prethodno uvezanih u okviru postupaka 42 i 63 koja se podnosi na Obrascu – PZ 42 i 63. Prijava se podnosi u elektroničkom obliku za razdoblje oporezivanja od prvog do posljednjeg dana u mjesecu nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema sjedištu poreznog zastupnika. Porezni zastupnik nije obvezan podnijeti

navedenu prijavu za razdoblje oporezivanja u kojem zastupana osoba nije obavljala isporuku dobara u drugu državu članicu EU (članak 107.a Pravilnika o PDV). Imenovani porezni zastupnik u trenutku uvoza je obavezan Carinskoj upravi dostaviti svoj PDV identifikacijski broj. U tom slučaju porezni zastupnik takvu isporuku dobara u drugu državu članicu EU iskazuje u svojoj prijavi PDV-a, te u svojoj Zbirnoj prijavi za isporuke dobara i usluga u druge države članice EU. Takva isporuka ne predstavlja prihod poreznog zastupnika. Obrazac – PZ 42 i 63 propisan je Pravilnikom o PDV.

Dodjela PDV identifikacijskog broja obavlja se na temelju podnesenog Zahtjeva za registriranjem za potrebe poreza na dodanu vrijednost (Obrazac P-PDV) te Zahtjeva za određivanjem i dodjelom osobnog identifikacijskog broja (OIB). Uz navedene zahtjeve potrebno je dostaviti sljedeću dokumentaciju koja mora biti na hrvatskom jeziku odnosno prevedena na hrvatski jezik uz ovjeru prijevoda:

- dokaz o registraciji osobe (akt o osnivanju ili izvadak iz nadležnog registra) ili
- potvrdu porezne uprave države u kojoj ima sjedište da je registriran kao porezni obveznik,
- ovjerenu punomoć ili ugovor za zastupanje (ako posluje preko poreznog zastupnika).

Propisani obrasci podnose se Poreznoj upravi, Područnom uredu Zagreb, Avenija Dubrovnik 32, Ispostavi za nerezidente. Po provjeri podnijetih zahtjeva i dokumentacije Porezna uprava, Područni ured Zagreb donosi rješenje o dodjeli PDV identifikacijskog broja najkasnije 3 dana od dana podnošenja zahtjeva.

4. ZAHTIJEVANJE POSTUPKA

Primjena postupaka 42 i 63 zahtijeva se podnošenjem deklaracije za puštanje u slobodni promet (uvozne carinske deklaracije ili UCD) koja se popunjava na sljedeći način:

- u **PE 11 09 001 (zahtijevani postupak)** unosi se šifra **42 ili 63**,
- u **PE 13 16 Dodatna porezna oznaka** upisuju se PDV brojevi na sljedeći način:
  - o uz oznaku **FR1** unosi se PDV broj uvoznika ili se uz oznaku **FR3** unosi PDV broj poreznog zastupnika uvoznika,
  - o uz oznaku **FR2** unosi se PDV broj kupca robe,
- u **PE 12 02 Dodatni podaci** pod šifrom **SP006** upisuje se **naziv prijevoznika**,
- u **PE 12 03 Priložene isprave**
  - o pod šifrom **Y044** upisuje se dokaz o otpremi robe u drugu zemlju članicu,
  - o pod šifrom **7ZZZ**, tekst: **Punomoć/Ugovor o poreznom zastupanju** samo ako postoji porezno zastupanje,
- u **PE 16 03 Zemlja odredišta** upisuje se zemlja u koju će roba nakon carinjenja biti otpremljena (ne smije biti navedena HR).

4.1. Primjena postupka 42 i 63 i trostranog posla

Postupci 42 i 63 mogu se primijeniti kod trostranog posla, što znači da u postupku mogu sudjelovati **maksimalno tri osobe**:

- uvoznik koji može biti iz RH, druge države članice ili treće zemlje,
- osoba iz druge države članice koja kupuje robu od uvoznika,
- krajnji primatelj robe (a koji je robu kupio od osobe iz druge države članice nakon njezine prodaje od uvoznika).

Sukladno članku 10. Zakona o PDV trostranim poslom smatra se transakcija koju zakluče tri porezna obveznika iz tri različite države članice za ista dobra koja su prevezena ili otpremljena od prvog isporučitelja neposredno posljednjem kupcu. Navedeno se primjenjuje i kada je posljednji kupac pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirana je za potrebe PDV-a.

Kod trostranog posla, u UCD se upisuje PDV broj uvoznika (uz oznaku FR1) ili njegovog poreznog zastupnika (uz oznaku FR3), te PDV broj kupca uz oznaku FR2 – osoba iz druge države članice koja je kupila robu od uvoznika. PDV broj krajnjeg primatelja robe (a koji je robu kupio od osobe iz druge države članice) ne upisuje se u UCD. U PE 16 03 Zemlja odredišta upisuje se država članica u kojoj će roba biti otpremljena u okviru trostranog posla.

U nastavku se navodi primjer postupanja kod trostranog posla.

Uvoznik je osoba A iz Hrvatske koji prodaje robu osobi B iz Francuske, a osoba B tu robu je prodala osobi C u Sloveniju. Roba će biti fizički otpremljena iz Hrvatske u Sloveniju. U ovom primjeru u UCD se uz oznaku FR1 upisuje PDV broj osobe A iz RH, a uz oznaku FR2 PDV broj osobe B iz Francuske, dok se PE 16 03 Zemlja odredišta navodi Slovenija.

U ovakvim slučajevima kao dokaz o otpremi robe podnosi se prijevozna isprava koja dokazuje otpremu u zemlju krajnjeg odredišta.

4.2. Dokaz o otpremi robe u drugu državu članicu nakon carinjenja

Da bi se roba mogla pustiti u zahtijevani carinski postupak bez obračuna PDV-a u trenutku uvoznoga carinjenja robe (primjena postupka 42 ili 63), potrebno je uz UCD priložiti odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da će roba nakon carinjenja biti otpremljena u drugu državu članicu.

Kao dokaz mogu se koristiti sljedeće isprave:

- **Komercijalna isprava (račun ili predračun ako sadrži sve propisane podatke)**, u kojem mora biti naznačen primatelj robe u drugoj državi članici, kao i PDV identifikacijski broj te osobe. Ako u postupku sudjeluje i osoba iz RH, ili je primatelj predmetnu robu prodao osobi u nekoj drugoj državi članici, uz UCD se prilažu svi računi (od uvoznika pa do osobe primatelja robe),
- **prijevozna isprava**, u kojoj je kao mjesto odredišta naznačena druga država članica (mogu biti priložene dvije prijevozne isprave kojima se dokazuje otprema robe primatelju u RH, a nakon toga otprema robe u neku drugu državu članicu),
- **umjesto prijevozne isprave izjava da će predmetna roba** biti otpremljena u drugu državu članicu, ako u trenutku carinjenja nije dostupna prijevozna isprava isključivo zbog opravdanog razloga – pošiljka se prije otpreme pretovaruje na drugo prijevozno sredstvo. U tom slučaju predmetna izjava mora sadržavati plan otpreme robe. Prijevozna isprava se naknadno **ne** upisuje u UCD.

Kako su ove isprave prilozi UCD, iste moraju biti naznačene u PE **12 03 Priložene isprave** pod šifrom **Y044**.

5. PROVEDBA UVOZNOGA CARINJENJA

Kada sustav analize rizika naloži provjeru deklaracije ili nadležni službenik to odluči, carinski službenik je dužan provjeriti:

- glase li PDV identifikacijski brojevi na osobe koje su naznačene u odgovarajuća polja carinske deklaracije, i
- postoje li dokazi o otpremi robe u drugu državu članicu.

Provjeru postojanja i važenja pojedinih PDV identifikacijskih brojeva automatski će provjeriti sustav uvoznoga carinjenja robe HRAIS2 putem sustava Porezne uprave (VIES sustava), temeljem podataka naznačenih u carinskoj deklaraciji.

Naziv poreznog obveznika i adresa, dostupni su u HVAT (VIES) bazi podataka, ali te podatke sustav ne može automatski provjeriti, te iste mora provjeriti carinski službenik na sljedeći način.

Nakon automatske provjere tih brojeva, u UCD-u će pod **dodatnim podacima** biti naznačeno jesu li svi PDV identifikacijski brojevi važeći kao i na koju osobu glasi pojedini PDV identifikacijski broj. Stoga je carinski službenik dužan, temeljem podataka u **dodatnim podacima**, provjeriti odgovaraju li PDV identifikacijski brojevi osobama navedenim u carinskoj deklaraciji na način opisan u točkama 4.1. do 4.7. ove Upute.

Ako je UCD popunjen na prethodno opisani način, ako dokazi priloženi uz carinsku deklaraciju dokazuju namjeru otpreme robe u drugu državu članicu, ako PDV identifikacijski brojevi odgovaraju osobama navedenim u odgovarajućim poljima UCD-a i provedene su sve naložene kontrole, carinski službenik može pustiti predmetnu robu u zahtijevani postupak.

6. KORIŠTENJE POSTUPKA

Roba koja je puštena u slobodni promet po postupku 42 ili 63, ne smije biti predmet skladištenja ili druge uporabe, prije otpreme robe u drugu državu članicu.

Ako je potrebno da predmetna roba određeno vrijeme bude smještena ili zadržana u carinskom području RH, na nju se prije puštanja u slobodan promet u postupcima 42 ili 63 mogu primijeniti drugi carinski postupci, npr. postupak carinskog skladištenja ili privremeni smještaj.

Postupak 42 ili 63 može se zahtijevati nakon tih postupaka, pri čemu se ti postupci mogu završiti postupkom puštanja u slobodni promet bez obračuna PDV-a odnosno postupkom 42 ili 63 uz poštivanje propisanih uvjeta ovih postupaka.

U tom slučaju moraju biti ispunjeni svi uvjeti koji su propisani za primjenu ovog postupka, te carinska deklaracija mora biti popunjena na način opisan u točki 4. ove Upute.

Ako se roba pušta u slobodni promet uz korištenje pojednostavnjenja „unos u evidenciju deklaranta“ postupci 42 i 63 ne mogu se primijeniti.

7. OBVEZE UČESNIKA U POSTUPKU

Porezni obveznik koji se pojavljuje kao uvoznik robe u postupku puštanja u slobodni promet/uvoznoga carinjenja robe, odnosno porezni zastupnik dužan je Poreznoj upravi podnijeti prijavu PDV-a (Obrazac PDV) te Zbirnu prijavu za isporuku dobara i usluga u druge države članice Europske unije (Obrazac ZP). U Zbirnoj prijavi, između ostalog, iskazuje vrijednost isporuke dobara u druge države članice Europske unije u eurima i centima po pojedinom primatelju/stjecatelju dobara u okviru carinskih postupaka 42 i 63. Prijava PDV-a i Zbirna prijava podnose se u elektroničkom obliku najkasnije do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku obračunskog razdoblja.

Ako porezni obveznici iz drugih država članica EU, *isključivo* radi korištenja postupaka 42 ili 63 nisu registrirani za potrebe PDV u RH te su stoga imenovali poreznog zastupnika u RH, njihove isporuke dobara u druge države članice, iskazuje **NJIHOV POREZNI ZASTUPNIK** u svojoj prijavi PDV (Obrazac PDV) te u svojoj poreznoj Zbirnoj prijavi za isporuku dobara i usluga u druge države članice EU-a (Obrazac ZP). U tom slučaju porezni zastupnik mora popuniti i podnijeti Prijavu isporuka dobara u druge države članice EU-a prethodno uvezenih u okviru postupaka 42 ili 63 koja se podnosi na Obrascu – PZ 42 i 63. Navedena prijava podnosi se u elektroničkom obliku do 20-og dana u mjesecu za prethodni mjesec, a istu porezni zastupnik nije obavezan podnijeti za razdoblje oporezivanja u kojem zastupana osoba nije obavljala isporuke dobara u drugu državu članicu Europske unije prethodno uvezenih u okviru postupaka 42 ili 63. U slučaju ispravka podataka iz već podnijete prijave podnosi se nova prijava u kojoj su upisani ispravni podaci.

Međutim, ako je strani porezni obveznik u RH registriran za potrebe PDV-a, a imenovao je poreznog zastupnika u tom slučaju porezni zastupnik u ime poreznog obveznika podnosi prijavu PDV-a i Zbirnu prijavu za isporuku dobara i usluga u druge države članice EU-a te nije obavezan podnositi Obrazac – PZ 42 i 63.

Prijava PDV-a, Zbirna prijava i Obrazac – PZ 42 i 63 propisani su Pravilnikom o PDV.

Ako se nakon puštanja robe u slobodni promet u postupku 42 ili 63 dogode poslovne promjene koje imaju za rezultat podatke različite od podataka navedenih u carinskim deklaracijama, obveza je sudionika u postupku izmijeniti podatke na deklaracijama i uskladiti ih sa poreznim evidencijama. U nastavku iznosimo neke od primjera takvih situacija.

7.1. Roba nije isporučena u drugu državu članicu

Kada nadležno carinsko tijelo naknadno utvrdi da predmetna roba nije otpremljena u drugu državu članicu kako je bilo naznačeno u uveznoj carinskoj deklaraciji, sukladno članku 79. CZU-a naknadno će se obračunati i naplatiti iznos PDV-a kojeg je uvoznik bio oslobođen od plaćanja. O tome se obavještava Porezna uprava, dostavom primjerka rješenja o naknadnoj naplati PDV-a.

Ako se roba puštena u slobodni promet u postupku 42 ili 63, odmah - neposredno nakon puštanja u slobodni promet ne isporuči u drugu državu članicu (bez obzira o kojem razlogu se radi npr. prometna nezgoda, odustajanje od kupnje itd), uvoznik je dužan odmah o tome obavijestiti carinski ured kod kojega je roba puštena u postupak 42 i zahtijevati poništenje carinske deklaracije zbog deklariranja pogrešnog carinskog postupka uz obvezu podnošenja carinske deklaracije za redovan postupak puštanja u slobodni promet – postupak 40. Pri tome, ova obveza obavještavanja nadležnog carinskog ureda odnosi se na situacije kada je roba odmah nakon carinjenja i puštanja, umjesto otpreme u drugu državu članicu, zadržana na području Republike Hrvatske.

7.2. Povrat neodgovarajuće robe iz druge države članice prethodno puštene u slobodni promet u postupku 42

Ako kupac iz druge države članice vraća robu uvozniku u RH, a stjecatelj u drugoj državi članici **već je prijavio** porez na dodanu vrijednost za određeno vremensko razdoblje, uvoznik iz RH nema dodatne obveze vezano uz postupak 42 budući da stjecatelj u drugoj državi članici prijavljuje obvezu i storno obveze (nakon povrata robe). Daljnje kretanje robe odvija se u skladu s poreznim propisima za isporuke roba unutar Unije.

Ako kupac iz druge države članice vraća robu uvozniku u RH, a stjecatelj u drugoj državi članici **nije prijavio** porez na dodanu vrijednost na stjecanje (vraća robu prije isteka razdoblja za obračun PDV-a), uvoznik iz RH ima obvezu prijaviti nadležnom carinskom uredu te zahtijevati poništavanje UCD-a za postupak 42 ili 63 uz obvezu podnošenja carinske deklaracije za redovan postupak puštanja u slobodni promet – postupak 40.

7.3. Primjena postupka 42 nakon isporuke robe u drugu državu članicu kada planirani kupac odustaje od kupnje, a roba ostaje na području druge države članice

U situaciji kada krajnji kupac odustaje od kupnje predmetne robe od uvoznika iz RH, **a roba je ostala na području druge države članice** (npr. u prostorima uvoznika tj. na privatnom skladištu), radi se o premještanju robe iz jedne države članice u drugu odnosno situacija iz točke 4.2. Upute. Budući da su u deklaraciji deklarirani podaci iz točke 4.1. Upute, potrebno je iste izmijeniti.

Sukladno navedenom, ako i osoba iz druge države članice ili iz treće zemlje koristi postupak 42 u RH, kupac u drugoj državi članici odustane od kupnje, roba ostaje na području druge države

članice, također je potrebno izmijeniti deklarirane podatke u skladu sa navedenom poslovnom situacijom.

7.4. Primjena postupka 42 nakon isporuke robe u drugu državu članicu kada planirani kupac odustaje od kupnje, a roba se proda nakon toga drugome kupcu u drugoj državi članici

U situaciji kada krajnji kupac odustaje od kupnje predmetne robe od uvoznika iz RH, **a roba ostaje na području druge države članice** i prodaje se drugom kupcu nakon što je prvi kupac čiji su podaci navedeni u deklaraciji odustao od kupnje, potrebno je izmijeniti podatke vezane uz kupca navedene u deklaraciji kako bi isti bili usklađeni sa poreznom evidencijom u razdoblju u kojem su se iste i dogodile.

8. PRIMJENA UPUTE

Ova Uputa primjenjuje se danom donošenja.

Početak primjene ove Upute prestaje se primjenjivati Uputa br. 9/19 za primjenu postupaka 42 i 63, KLASA:011-02/19-03/9, URBROJ:513-02-1210/1-19-1 od 15. srpnja 2019.

RAVNATELJ CARINSKE UPRAVE

Mario Demirović

O tome obavijest:

- Uredu ravnatelja
- zamjeniku ravnatelja
- pomoćnicima ravnatelja
- Područnim carinskim uredima, svima
- Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak
- Poreznoj upravi, Središnjem uredu
- pismohrani

Način otpreme:

- e-poštom